

Zápis z jednání dne 29. 3. 2022
Rychlá novela důchodového a zdravotního pojištění a velká novela ZSPOD

Přítomni:

Mgr. Ondřej Strava
JUDr. Zuzana Zárasová
Mgr. Radomíra Švecová
Hana Martinková Bojková

Aliance náhradních rodin ČR předložila návrh na změnu § 47a odstavec 1 s odůvodněním viz níže:

4. Pěstounská péče poskytovaná dítěti, které bylo svěřeno osobě v evidenci a tatáž osoba se stala osobou pečující.

5. Pěstounská péče poskytovaná dítěti osobou, které bylo doručeno rozhodnutí krajského úřadu o zařazení do evidence osob vhodných stát se pěstouny či osvojiteli a je osobou pečující.

Odůvodnění:

4. Aktuálně je tento bod ošetřen pouze výkladem MPSV a výklad nezahrnuje osoby, které péči přerušily, ale dítě po pár měsících neúspěšné péče např. biologické rodiny převzaly zpět do péče své na základě podání žádosti k soudu. V současném výkladu jsou tyto osoby považovány za osoby blízké, tedy jedná se o nezprostředkovanou péči, bez ohledu na to, že bylo toto dítě původně svěřeno do péče osoby v evidenci zprostředkovaně!

5. Tento bod nabízí možnost dodatečného připouzení již pečujících osob. Těm bylo svěřeno například dítě, kterému po určitou dobu nabízeli tzv. hostitelskou péči. Tedy si dítě brali například 1x měsíčně na víkend, jarní prázdniny, Vánoce atd, aby toto poznalo běžný chod rodiny a vystoupilo ze stereotypu ústavního systému. Hostitelská péče dává šanci dětem starších 8 let věku poznat rodinu, která se časem často rozhodne poskytnou dítěte domov trvalý. Často je to jediná šance starších dětí, jak najít rodinu, protože starší děti, které jsou již několik let „uklizeny“ v ústavním zařízení se často aktivně do náhradních rodin ani nenabízejí. Jsou zapomenuty.

Pan ministr navrhl rozšířit tento bod o dodatek, že v případě, kdy osoba pečující nesplní podmínky pro zařazení do evidence osob vhodných stát se pěstouny (neprojde přípravou nebo psychologickým posouzením), bude nadále osobou pečující poskytující nezprostředkovanou péči.

Z jednání vyplynulo, že se rychlá novela ovšem netýká zákona 359, ale pouze zákona o důchodovém a zdravotním pojištění.

Vzhledem k tomu, že je potřeba, aby rychlá novela prošla bez průtahů, dohodli jsme se, že námi navržené změny budeme diskutovat v rámci návrhu ZSPOD 2023 (v ideálním případě vzejde v platnost 1.7.2023)

Podrobně jsme diskutovali body 4 a 5.

U bodu 4. jsme došli ke vzájemné shodě a návrhu upravit tuto část novely výkladem tak, jak je již částečně upravena pro osoby v evidenci, které bez přerušení převzaly dítě do trvalé pěstounské péče. Výklad by tedy udělil výjimku i osobám v evidenci, které péči o totéž dítě přerušily. Jednoduše tedy řečeno – pokud přechodný pěstoun předá dítě do rodiny, ta selže a dítě si převezme zpět do své péče a rozhodne se stát tomuto dítěti pěstounem dlouhodobým, bude zařazen do péče ZPROSTŘEDKOVANÉ.

Bod 5 si žádal obsáhlejší diskuzi. Nakonec jsme se shodli na návrhu paní Zárasové, kdy v rámci profesionalizace pěstounské péče by došlo k následnému návrhu.

Došlo by k úpravě § 24b zákona o SPOD. Pěstouni by nebyli z evidence vyřazováni automaticky, ale pouze v závažných případech nebo na vlastní žádost. Pokud by pěstoun v evidenci převzal dítě i jinou formou než zprostředkovanou krajským úřadem (hostitelská péče...) a po zrychleném posouzení krajem (psychologický pohovor s pěstounem a dalšími členy domácnosti hl. dětmi, příp. psychologickým přeposouzením) by dostal pro přijetí dítěte „zelenou“, byl by vždy pěstounem ZPROSTŘEKOVANÝM. Nicméně v rámci profesionalizace se od pěstounů očekává větší míra tolerance k dětem. Hlavně co se týče etnicity, pohlaví

dítěte a lehčích hendikepů. Samozřejmě vše je opět s ohledem na situaci rodiny. Nicméně se domnívám, že pokud by měl pěstoun problém například s etnicitou, mohl by to být důvod pro jeho vyřazení z evidence.

Hovořili jsme samozřejmě okrajově i o jiných tématech jako svěřenectví, přeposuzování druhožadatelů, přístup krajů, přístup úředníků. Upozornili jsme na nutnost, aby kraje a OSPODy jednaly s žadateli a pěstouny jako s rovnocennými partnery. Upozornili jsme na fakt, že pokud v roce 2025 nebude fungovat umístování dětí do 3 let věku, bude toto medializováno, kdy si paní Zárasová je již vědoma tohoto a očekává, že odpůrci novely tohoto při první příležitosti využijí. Proto MPSV ví, že i v jejich zájmu je, aby dokázali kraje tlačít ke spolupráci. Hovořili jsme i o druhé stránce věci, a to o nedostatku personálu na OSPODech, krajích i MPSV. O pochybení krajů, ale i některých pěstounů. Ústředním tématem však bylo výše zmíněné.